

רע"פ 6899/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 6899/16

כבוד השופט ס' ג'ובראן
פלוני

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לנוער (כב'
השופטים: ר' כרמל, כ' מוסק, ו-ש' רנר) מיום
19.7.2016 בענ"פ 46778-02-16

עו"ד דוד הלוי

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לנוער (השופט ר' כרמל, השופט כ' מוסק והשופטת ש' רנר) בענ"פ 46778-02-16 מיום 19.7.2016 במסגרתו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית המשפט השלום בירושלים בשבתו כבית משפט לנוער (השופט ש' לייבו) בת"פ 54517-05-15 מיום 16.2.2016.

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של השתתפות בהתפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בגין השתתפותו בהתפרעות, יידוי אבנים, קריאת קריאות גזעניות, הפרעה לתנועת הרכבים בכביש, הצתת פחי אשפה והשלכת חפצים לעבר כוחות הביטחון במהלך התקהלות אסורה, בה נחסם כביש בירושלים.

עמוד 1

על סמך הודאתו בעבירת ההתפרעות, קבע בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לנוער כי המבקש ביצע את העבירה שיוחסה לו תוך הימנעות מהרשעתו, גזר עליו 180 שעות שירות לתועלת הציבור, קנס בסך 3,600 ש"ח וכן הוטל עליו לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירה למשך שנה בסך 1,000 ש"ח. המשיבה ערערה על קולת העונש לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לנוער, אשר קיבל את הערעור לעניין ההרשעה וקבע כי יש להרשיע את המבקש, בעוד יתר סעיפי גזר הדין הותרו על כנם.

3. בבקשה שלפניי, עותר המבקש מבית משפט זה ליתן לו רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לנוער, ולקבוע את אשמו ללא הרשעה – קרי להטיל עליו את העונש שהטילה הערכאה הדיונית. לשיטתו, שגה בית המשפט המחוזי כשהסתמך על ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: עניין כתב) לעניין קביעת דינו של המבקש משום היותו קטין בעת ביצוע העבירה, וכן שגה כאשר החליט לסטות מהמלצת שירות המבחן. עוד טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לנוער שגה בכך שהתערב בעונש שגזר בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לנוער – זאת בלי סיבה ממשית לדידו; וכי שיקולי צדק מחייבים לקבל את בקשתו לאור פרק הזמן שעבר מביצוע העבירה, התסקיר החיובי בעניינו ותפקודו הנורמטיבי הכללי לאחר ביצוע העבירה.

4. דינה של בקשת רשות הערעור להידחות. הלכה היא כי אין מעניקים רשות ערעור שנייה אלמלא הבקשה מעוררת סוגייה עקרונית, בעלת חשיבות כללית – משפטית או ציבורית (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) פ"ד לו(3) 123 (1982)); או מעלה שיקולי צדק ייחודיים לנסיבות אותו מקרה (רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). בבקשה שלפניי לא מצאתי כי עולות שאלות משפטיות עקרוניות בעלות חשיבות כללית כמצוין, ומרבית השאלות המשפטיות שמעלה המבקש לובנו כבר על ידי בית משפט זה. כמו כן לא מצאתי כי קיימים שיקולי צדק ייחודיים המצדיקים התערבותו של בית משפט זה – נסיבותיו האישיות של המבקש נבחנו על ידי שתי הערכאות הקודמות, לרבות תסקיר המבחן החיובי והשיפור בהתנהגותו, ולא מצאתי כי יש שינוי מהותי במצבו המצדיק התערבותו לאור שיקולי צדק. על כן אין בידי לקבל את הבקשה.

5. למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופו של עניין איני מקבל את עמדתו של המבקש בבקשה זו. לשיטת המבקש, אי התערבות בעניינו משמעה קביעה קטגורית לפיה לא ניתן לקבוע אשם של קטין תוך הימנעות מהרשעה בעבירות של התפרעות; קרי, כי אין אפשרות להפעיל את סעיפים 24(2) או 24(3) לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול, התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) על העבירה שבסעיף 152 לחוק העונשין. לא מצאתי ממש בטענה זו. אדרבה, בית משפט זה קבע בעבר כי השתת עונש שאינו כולל הרשעה עבור עבירת התפרעות – אפשרית בנסיבות המתאימות (ראו למשל הכרעה דומה לעניין בגיר ברע"פ 1721/12 איראשי נ' מדינת ישראל (30.3.2014)). אלא מאי, נסיבות אלה אינן מתקיימות במקרה שלפניי, ואפרט.

6. הלכה היא אדם אשר נמצא אשם בביצוע עבירה, יורשע בביצועה. זאת, בעוד הימנעות מהרשעה חרף קביעה שהנאשם ביצע את העבירה היא חריג, הנשען על שיקולי שיקום. שיקולים אלה יביאו להשתת של עונש שאינו כולל הרשעה רק בקיומם של שני תנאים מצטברים: האחד, התקיימותה של פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; השני, ש בשל הוויתור על ההרשעה לא יפגעו מהותית שיקולי ענישה אחרים, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות המקרה (רע"פ 6009/15 קושמקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (8.9.2015); רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (26.1.2015) (להלן: עניין פלוני 1); עניין כתב, בעמ' 342). אשר לשיקול שיקום הנאשם, אין לחדד כי בכל הנוגע לקטינים יש לתת משקל משמעותי לנסיבות האישיות ולאפשרות השיקום (ראו סעיף 1 לחוק הנוער (שפיטה שענישה

ודרכי טיפול), תשל"א-1971; ע"פ 5931/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 לפסק דינו של השופט צ' זילברטל (10.2.2014) (להלן: עניין פלוני 2)). אולם, על מנת למלא את התנאי הראשון יש צורך להצביע על פגיעה "מוחשית וקונקרטית" בשיקום של הקטין או הבגיר (עניין פלוני 1, פסקה 13; עניין פלוני 2 פסקה 3 לפסק דינו של השופט א' שהם). עמדתי על הדברים לאחרונה בע"פ 8690/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (6.6.2016):

"עם זאת, כאשר מדובר בנאשמים קטינים, סעיף 24 לחוק הנוער קובע כי עומדות מספר אפשרויות בפני בית משפט שקבע שקטין ביצע עבירה, כאשר הרשעה היא רק אחת מהן. בהתאם, בכל הנוגע לנאשמים קטינים, נקיטה בדרך של אי הרשעה יותר מקובלת, שכן בית המשפט מעניק משקל מיוחד לנסיבות הפרטניות של הנאשם ולאפשרויות השיקום העומדות בפניו (ראו: ע"פ 2290/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.10.2013); ע"פ 7993/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (22.7.2013)). למותר לציין, שאין משמעות הדבר כי קטינות יוצרת חסינות, ולעתים שיקולים של הרתעה, מניעה וגמול עולים במשקלם על השיקול השיקומי".

7. כך לא מצאתי כי בענייננו מתקיימים התנאים לקיומו של החרג - לעניין התנאי הראשון, המבקש לא הצביע על פגיעה חמורה בשיקולי שיקום; לעניין התנאי השני, קבע בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי כי "מדובר במקרה חמור מסוג האירועים בהם קטינים רבים נוהגים לקחת בהם חלק ולא בא טעם ממשי המצדיק הימנעות מהרשעה", דברים אלה עומדים בעינם גם היום. נוכח האמור, סבורני כי לא מתקיימים במקרה זה תנאי הלכת כתב לקביעת אשם ללא הרשעה. אשר על כן, אין בידי לקבל את הבקשה.

8. בשולי הדברים אוסיף, כי המבקש ציין בבקשתו שעלה על דרך הישר והוא מתכוון להתגייס לשירות צבאי בקרוב. ככל שיתמיד המבקש ללכת בתלם ויתגייס לצה"ל, ומבלי להביע כל עמדה בעניין, באפשרות המבקש לבקש למחוק את הרישום הפלילי בסיוע משרד הביטחון ומשרד המשפטים, כך שבסיום שירותו הצבאי יוכל לקיים אורח חיים נורמטיבי ללא עול הרישום הפלילי (ראו הק"א 33.03.05 "נוהל המלצת צה"ל למתן חנינה לבעלי עבר פלילי"; וכן הצעת חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים (תיקון - מחיקת רישום פלילי לחיילים), התשע"ו-2015, פ/20/2186).

9. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ד באלול התשע"ו (27.9.2016).

ש ו פ ט